

Rozhlas a televizní vysílání v komunistickém Československu

Motivace programu: Vzhledem k rostoucí moci médií je jejich znalost v dnešní době velice důležitá. Žáci na základních školách se učí v médiích orientovat a rozumět jim. V souvislosti s novodobou historií a politikou je velmi důležité, aby žáci uměli rozeznávat rozdílné využívání médií během různých historických období a politických situací v zemi. Dlouhým obdobím historie České republiky je období vlády komunistické strany, tedy období v letech 1948–1989. Znalost podoby médií a jejich nástrojů využívaných během období vládnutí jedné strany, je velmi důležitá jednak k ucelení souvislostí z let minulých, ale také ke komparaci s médii užívanými v dnešní době, a to jak v demokratických státech, tak v totalitních, kde žáci mohou hledat spojitosti.

Cíl lekce: Cílem této lekce bude nekomplikovanou formou ukázat posluchačům podobu rozhlasu a televizního vysílání během let 1948–1989, ukázat jim rozdílné využívání médií během období před sametovou revolucí v Československu a po ní a poukázat na rozdílné přístupy k využívání médií v totalitních a demokratických režimech. K názornému vysvětlení poslouží i dobové video, které by mělo pomoci žákům lépe pochopit výklad a zároveň jej zpestřit. V závěru by měl být žák schopen porozumět odlišné podobě televizního vysílání a rozhlasu v demokratickém a nedemokratickém režimu a ucelit si tak názor jednak na velikost moci, kterou média mají, tak i na rozdílnost politických režimů.

Cílová skupina: 2. stupeň ZŠ; SŠ

Časová náročnost: 45 minut

Materiál: počítač s Powerpointem, promítačka, powerpointová prezentace, reproduktory. Při besídce dále vypracovaný seznam použitelných otázek k tématu.

Vztah k RVP:

DOV MV G

➤ **Tematický okruh:** Účinky mediální produkce a vliv médií

doporučené očekávané výstupy:

- Žák rozpozná mechanismy, jimiž je ke konzumaci médií manipulován nebo jimiž sám ostatní manipuluje (kupříkladu hrozbou sociálního vyloučení): pozná moc médií manipulovat z historického hlediska

– na konkrétních příkladech uvede a hodnotí výrazné posilování role obrazu v komunikaci (fotografie, televize, digitální média): zorientuje se v dobových fotografiích v souvislosti s médii

› **Tematický okruh:** Role médií v moderních dějinách

doporučené očekávané výstupy:

- rozlišuje mediální produkci v různých historických epochách (např. estetiku televizních inscenací či zpravodajství v různých obdobích): zatajování informací, manipulace, zákaz svobody slova
- zhodnotí význam Československého rozhlasu a Československé televize v dramatických dějinných zlomech (květen 1945, srpen 1968, listopad 1989)
- rozpozná rysy propagandy v médiích a uvede konkrétní příklady dobové propagandy)

DOV MV Z

› **Tematický okruh:** Fungování a vliv médií ve společnosti

- vnímá vztah médií a svobody projevu a význam tisku pro demokratické společnosti, chápe i rizikové stránky tohoto vztahu
- rozpozná a pojmenuje oblasti vlivu médií na člověka (vnímá média jako faktor ovlivňující názory, po-city, životní styl, hodnoty, morální přesvědčení)

PRŮNIK S DALŠÍMI VZDĚLÁVACÍMI OBLASTMI:

- téma se prolíná zejména s dějepisem, pomáhá žákovi ucelit reálnou představu o fungování společnosti v komunistickém režimu. Dále vzhledem k tomu, že média utváří společnost a její jednání, proniká tato výuka i do hodin základů společenských věd, konkrétně do sociologie.

TEORETICKÉ ZÁZEMÍ PRO UČITELE:

KOMUNISMUS V ČESKOSLOVENSKU

Komunismus je politická ideologie, jejíž hlavní cíle zformuloval ve svém díle Karl Marx, který je považován za otce komunismu, a Friedrich Engels.¹ Hlavní z jejich cílů je rovnost všech, která je zaručovaná zrušením třídních rozdílů a majetkovou rovností, která má být zajišťována odebráním soukromého majetku firem a podnikatelů státem, tzv. zestátněním. Cílem komunismu je podle komunistických ideologů blaho lidu, zároveň se však jedná o postupy omezující svobodu.

Politicky aktivní komunistické strany začaly vznikat ve 20. letech 20. století, hned po vítězství bolševiků v Rusku ve velké říjnové revoluci, po které vznikl v Rusku první komunistický stát. Rusko se přejmenovalo na Sovětský svaz, ve kterém začala poprvé fungovat totalitní komunistická vláda, tedy nedemokratická vláda jedné strany. Podle jejich vzoru začaly sílit komunistické strany i v ostatních zemích. V Československu se vítězem prvních poválečných voleb v roce 1946 stala Komunistická strana Československa.² V únoru 1948 odstranili komunisté z vlády své politické odpůrce a převzali všechnu moc ve státě. Zastánci jiným politických stran emigrovali a jejich strany byly násilně zakázány. Československo přestalo být demokratickým státem. Byla zde nastolena nedemokratická, totalitní vláda jedné strany, která díky své neomezené moci nebyla ničím a nikým limitována. Zahájila se přeměna hospodářství, dokončilo se znárodnění podniků a továren, následovala likvidace soukromých firem řemeslníků, živnostníků

¹ CYSAŘOVÁ, Jarmila. *Únor 1948* [online]. 1999 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/1948/1948.php>

² TOTEV, Jonko. *Únor 1948: události po Únoru 1948* [online]. 1999 [cit. 2013-09-11]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/1948/1948_04.php

a obchodníků. Pod ochranou velmoci Sovětského svazu se sdružily všechny státy, ve kterých zvítězila komunistická strana. Jejich zahraniční politika byla orientována zejména na Sovětský svaz, ten postupně ovládl moc nad většinou zemí východní Evropy, kontroloval ekonomiku, politiku, hospodářství a dohlížel na trestání každého, kdo se chtěl režimu postavit.³ V 50. letech začali proti nepřátelům komunismu probíhat politické procesy, díky kterým narostl strach postavit se moci, a díky kterým došlo k posílení totality vlády. Lidé si postupně začali uvědomovat, jak je k nim stát nespravedlivý a začaly se stupňovat nepokoje. Odpůrci byli ale potrestáni, umlčeni, nebo pokud jim přálo štěstí, emigrovali.⁴ V 60. letech došlo k částečnému uvolnění, které bylo zcela potlačeno normalizací, která proběhla v létě roku 1968, kdy došlo k násilnému vojenskému vpádu ruských vojsk a tanků na československé území za účelem potlačení revolučních demokratických myšlenek a absolutní kontrole dodržování pravidel komunismu.⁵ Byli potrestáni uvolnění komunisté a myšlenky na svobodu či změnu režimu byli násilně odstraněny z mysli všeho obyvatelstva.⁶ V 80. letech se státy východního bloku (státy, které byly pod kontrolou sovětského svazu) ocitli ve velké hospodářské krizi a postupně se opět stupňovaly nepokoje proti režimu. Vše vyvrcholilo v roce 1989, kdy se revolucionáři stále více hlásili o slovo a nespokojených obyvatelů přibývalo tak razantně, že se situace stala neúnosnou. V listopadu 1989 se po 43 letech omezování svobody, utlačování národa a zastrasování obyvatel, konečně podařilo svrhnout režim. Tato událost je označována jako sametová revoluce a proběhla dne 17. 11. 1989. Po tomto dni bylo postupně nastoleno demokratické zřízení, díky kterému došlo k uvolnění ekonomiky, trhu, došlo k propuštění politických vězňů a vyšla najevo spousta zatajených skutečností, které komunistická strana za své vlády způsobila, ať už se jednalo o zatajování rostoucího státního dluhu, či masovému vraždění a mučení.

Cenzura

Cenzura je nástroj k ovládnutí lidí pomocí mylné informace či zamlčování faktů.⁷ Za totalitní vlády byly cenzurovány všechny informace ve všech oficiálních médiích. Na povrch se nesměla dostat žádná informace, která by poškodila dobré jméno Sovětského svazu, Československa, socialismu či komunistické strany. Stejně tak se nesměly šířit pozitivní zprávy o dění na Západu, zejména v USA. Nechtěné informace byly z textů vyjímány úplně či nahrazovány. Nežádoucí díla nebyla kvůli cenзуře častokrát vydána. Pokud se během nějaké události uskutečnila nežádoucí situace, byla poté upravena a publikována dle potřeb. Zajímavé je, že komunisté nepodporovali církve, proto se v textech a mediálních sděleních nesmělo objevovat nic náboženského.

Propaganda

Propaganda představuje proces předávání informací vedoucích k určitému jednání, například obdivu či nenávisti.⁸ V komunistickém Československu byla propaganda systematicky rozšiřována jak pomocí rozhlasu, tak posléze i televizního vysílání. Podle pokynů nejvyššího vedení strany se do roku 1989 tvořily propagandistické plány, které bylo nutné plnit. Redaktoři a zaměstnanci české televize a rozhlasu se

³ TOMEK, Prokop. *50. léta - budování totalitního státu* [online]. 1999 [cit. 2013-09-11]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/50/50.php>

⁴ ŠÁRA, Lubomír. *Socialismus s lidskou tvář* [online]. 2006 [cit. 2013-09-11]. Dostupné z: <http://cr.ic.cz/index.php?clanek=tvar&dir=obncsr&menu=obncsr>

⁵ MARJÁNKO, Bedřich. *Období normalizace* [online]. 1999 [cit. 2013-09-11]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/norm/norm.php>

⁶ RŮŽIČKA, Daniel. *Rok 1989* [online]. 1999 [cit. 2013-09-11]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/1989/1989.php>

⁷ CYSAŘOVÁ, Jarmila. *Cenzura* [online]. 1999 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/cenzura.php>

⁸ RŮŽIČKA, Daniel. *Ideologická propaganda v Československé televizi* [online]. 1999 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z: <http://www.totalita.cz/ip/tp.php>

scházely s vedením strany, kde probíraly jednotlivé náměty. Nejúčinnější propagandou bylo zpravodajství, ve kterém se posluchači denně dozvídali o úspěších režimu a utvrzovali tak obyvatele v domněnku, že socialismus přináší blaho. Demokratické státy byly naopak vrhány do protikladu a zprávy o nich byly pouze v negativním duchu. Sovětský svaz měl roli velkého učitele, v jehož šlépějích je potřeba kráčet a k němuž se musí vzhlížet. Dokonce i dramatická tvorba byla zaměřena na obraz spokojeného obyvatele v socialistickém státě. Vše odvysílané muselo propagovat režim a ideologii, muselo přinášet spokojenost s režimem a vzbuzovat nenávisť k Západu, protože pouze tam se děly špatné věci.

Rozhlas v komunistickém Československu

Československý rozhlas zahájil své vysílání v roce 1923 v pražských Kbelích.⁹ Od roku 1948, kdy se k moci dostala komunistická strana, byl rozhlas státní podnik, tedy byl pod dohledem státu. Spousta zaměstnanců byla po jeho zestátnění odvolána a zůstat směli jen prověřeni. Od této chvíle se rozhlas až do roku 1989 stal nástrojem komunistické propagandy a cíleně manipuloval veřejnost. Od roku 1952 existoval československý rozhlasový výbor podle sovětského vzoru. Od té doby byly vysílané zejména dlouhé projevy komunistických představitelů či pro režimové pořady. Uvolnění nastalo před normalizací 1968, tedy v období uvolněné politické situace Pražského Jara, kdy i v rozhlase bylo možné slyšet jindy nepovolené pořady, toto všechno bylo ale po nájedu sovětských vojsk zakázáno a v rozhlase proběhly tzv. čistky, tedy odstranění nevhodných, téměř 700 zaměstnanců, kteří vysílali nežádoucí informace či pořady. Na jejich místa se dostali noví hlasatelé, kteří byli pod dozorem, a začalo se vysílat opět jen to, co bylo pro stranu vhodné a užitečné. V tomto duchu se vysílalo až do roku 1989, kdy teprve po četných demonstracích a rezignaci komunistické strany v zimě 1989, začal rozhlas informovat veřejnost o skutečném průběhu revoluce. Do té doby se informovalo pouze o nepokojích v Praze, aby zbytek republiky a obyvatelstva nebyl připraven reagovat. Neexistovala soukromá rádia, nesmělo se vysílat nic, co neprošlo řádnou cenzurou. Z hudby se směla vysílat pouze česká anebo z produkce východu, nejvíce však sovětského svazu. Hudba jako americký big beat byla přísně zakázána. Existovalo zahraniční vysílání, které šlo na našem území chytit a které bylo zakázané. Jednalo se hlavně o Rádio Svobodná Evropa, Hlas Ameriky nebo BBC, které i přes zákaz poslechu měli spoustu posluchačů, kteří se snažili zachytit alespoň nějaké necenzurované informace o dění jak uvnitř, tak i mimo Československo. Tyto rádiové frekvence probíhaly vždy jen pár hodin denně, popisovaly se zde události necenzurovaným pohledem, četla se zakázaná díla, debatovalo se o činech strany a později se vyzívalo k revoluci. Signál těchto stanic byl ale komunisty řádně rušen rušičkami, díky nimž neustále ucházel signál, a tak aby posluchač udržel frekvenci, musel každou chvíli rádio doladovat.

Televizní vysílání v komunistickém Československu

Vysílání československé televize začalo 1. 5. 1953 a již od svého vzniku sloužilo jako další propagandistický prostředek.¹⁰ Ve snaze předejít ostatní státy v počtu diváků, bylo v následujících dvaceti letech soustavně pokrýváno celé území republiky kabely, bylo zapláceno nespočet umělců a techniků a počet vysílací doby a počtu pořadů rostl geometrickou řadou. Snaha o co nejrychlejší zdokonalování pokračovala i po normalizaci, kdy se začala rozšiřovat i barevná televize. Televizní vysílání nemělo zpočátku vlastní zpravodajství, vše přebíralo od rozhlasu. Vysílání se soustřeďovalo zejména na vysílání kinematografických filmů a divadelních představení, anekdot, sportovních pořadů a přímých vysílání z významných udá-

⁹ ???????????? nebyla ve už ani ve wordu

¹⁰ CYSAŘOVÁ, Jarmila. *Padesát let televize: dlouhá cesta k nezávislosti* [online]. 2003 [cit. 2013-09-08]. Dostupné z: <http://www.listy.cz/archiv.php?cislo=033&clanek=030304>

lostí. S počtem diváku rostl politický tlak a nový výbor měl za úkol televizi více přizpůsobit budování socialismu. Proběhla kontrola všech vysílaných pořadů a došlo k nové prověrce všech pracovníků české televize, z nichž nevyhovující straně byli odvoláni. Po roce 1958 se československá televize dostala pod naprostý vliv komunistické strany a vše vysílané bylo předem schválené a cenzurované. Pro všechny oblasti tvorby byly tvořeny plány, díky kterým se všechna díla ubírala schváleným ideovým směrem. Neexistovaly soukromé stanice, televize byla státní a vše co mohl divák shlédnout, bylo kontrolováno. Nepublikovaná byla tvorba jiná než států východního bloku, tudíž zahraniční produkce byly převážně ze Sovětského Svazu.

Doporučená literatura:

BEDNAŘÍK, Petr – JIRÁK, Jan – KÖPPLOVÁ, Barbara: *Dějiny českých médií. Od počátku do současnosti*. Praha: Grada 2011.

KONČELÍK, Jakub – ORSÁG, Petr – VEČEŘA, Pavel: *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010

VOTAVOVÁ, J. *Stručný nástin historie českého rozhlasu*, Praha: 1993.

Lekce

Na začátku lekce bude ihned spuštěna powerpointová prezentace. Na základu pročteného materiálu a literatury bude profesor přednášet. Powerpointová prezentace je uvedena v bodech, od kterých se může pedagog odrazit. Každou odrážku okomentuje a popíše, jedná se tedy o jakousi pomocnou kostru výkladu.

Možný průběh lekce: Komentáře k jednotlivým odrážkám prezentace (prezentace v příloze)

KOMUNISMUS V ČESKOSLOVENSKU

- › Komunismus je politická ideologie, jejíž hlavní cíle zformuloval ve svém díle Karl Marx, který je považován za otce komunismu, a Friedrich Engels. Hlavní z jejich cílů je rovnost všech, která je zaručovaná zrušením třídních rozdílů a majetkovou rovností.
- › Tato forma má být zajišťována odebráním soukromého majetku firem a podnikatelů státem, tzv. zes-tátněním.
- › Cílem komunismu je podle komunistických ideologů blaho lidu, zároveň se však jedná o postupy ome-zující svobodu.
- › V Československu se vítězem prvních poválečných voleb v roce 1946 stala Komunistická strana Če-skoslovenska.
- › V únoru 1948 odstranili komunisté z vlády své politické odpůrce a převzali všechnu moc ve státě. Za-stánci jiným politických stran emigrovali a jejich strany byly násilně zakázány. Československo přestalo být demokratickým státem. Byla zde nastolena nedemokratická, totalitní vláda jedné strany, která díky své neomezené moci nebyla ničím a nikým limitována.
- › Zahájila se přeměna hospodářství, dokončilo se znárodnění podniků a továren, následovala likvidace soukromých firem řemeslníků, živnostníků a obchodníků. Pod ochranou velmoci Sovětského svazu se sdružily všechny státy, ve kterých zvítězila komunistická strana. Jejich zahraniční politika byla oriento-vána zejména na Sovětský svaz, ten postupně ovládl moc nad většinou zemí východní Evropy, kontroloval ekonomiku, politiku, hospodářství a dohlížel na trestání každého, kdo se chtěl režimu postavit.
- › V 60. letech došlo k částečnému uvolnění, které bylo zcela potlačeno normalizací, která proběhla v létě roku 1968, kdy došlo k násilnému vojenskému vpádu ruských vojsk a tanků na československé území za účelem potlačení revolučních demokratických myšlenek a absolutní kontrole dodržování pra-videl komunismu.
- › Byli potrestáni uvolnění komunisté a myšlenky na svobodu či změnu režimu byli násilně odstraněny z mysli všeho obyvatelstva

- › V 80 letech se státy východního bloku (státy, které byly pod kontrolou sovětského svazu) ocitli ve velké hospodářské krizi a postupně se opět stupňovaly nepokoje proti režimu. Vše vyvrcholilo v roce 1989, kdy se revolucionáři stále více hlásili o slovo a nespokojených obyvatelů přibývalo tak razantně, že se situace stala neúnosnou.
- › V listopadu 1989 se po 43 letech omezování svobody, utlačování národa a zastrašování obyvatel, konečně podařilo svrhnout režim. Tato událost je označována jako sametová revoluce a proběhla dne 17. 11. 1989. Po tomto dni bylo postupně nastoleno demokratické zřízení, díky kterému došlo k uvolnění ekonomiky, trhu, došlo k propuštění politických vězňů a vyšla najevo spousta zatajených skutečností, které komunistická strana za své vlády způsobila, ať už se jednalo o zatajování rostoucího státního dluhu, či masovému vraždění a mučení.

CENZURA

- › Cenzura je nástroj k ovládnutí lidí pomocí mylné informace či zamlčování faktů. Za totalitní vlády byly cenzurovány všechny informace ve všech oficiálních médiích.
- › Na povrch se nesměla dostat žádná informace, která by poškodila dobré jméno Sovětského svazu, Československa, socialismu či komunistické strany.
- › Stejně tak se nesměly šířit pozitivní zprávy o dění na Západu, zejména v USA. Nechtěné informace byly z textů vyjímány úplně či nahrazovány.
- › Nežádoucí díla nebyla kvůli cenzuře častokrát vydána. Pokud se během nějaké události uskutečnila nežádoucí situace, byla poté upravena a publikována dle potřeb. Zajímavé je, že komunisté nepodporovali církve, proto se v textech a mediálních sděleních nesmělo objevovat nic náboženského.

PROPAGANDA

- › Je to proces předávání informací vedoucích k určitému jednání, například obdivu či nenávisti.
- › V komunistickém Československu byla propaganda systematicky rozšiřována jak pomocí rozhlasu, tak posléze i televizního vysílání.
- › Nejúčinnější propagandou bylo zpravodajství, ve kterém se posluchači denně dozvídali o úspěších režimu a utvrzovali tak obyvatele v domněnku, že socialismus přináší blaho. Demokratické státy byly naopak vrhány do protikladu a zprávy o nich byly pouze v negativním duchu.
- › Sovětský svaz měl roli velkého učitele, v jehož šlépějích je potřeba kráčet a k němuž se musí vzhlížet. Dokonce i dramatická tvorba byla zaměřena na obraz spokojeného obyvatele v socialistickém státě.
- › Vše odvysílané muselo propagovat režim a ideologii, muselo přinášet spokojenost s režimem a vzbuzovat nenávist k Západu, protože pouze tam se děly špatné věci.
- › Častým námětem je spokojený socialista, hlavní postava mravního charakteru, kterému se díky režimu daří a žije spokojený život.

ROZHLAS V KOMUNISTICKÉM ČESKOSLOVENSKU

- › Československý rozhlas zahájil své vysílání v roce 1923 v pražských Kbelích
- › Od roku 1948, kdy se k moci dostala komunistická strana, byl rozhlas státní podnik, tedy byl pod dohledem státu. Spousta zaměstnanců byla po jeho zestátnění odvolána a zůstat směli jen prověřeni.
- › Od této chvíle se rozhlas až do roku 1989 stal nástrojem komunistické propagandy a cíleně manipuloval veřejnost.
- › Od roku 1952 existoval československý rozhlasový výbor podle sovětského vzoru. Od té doby byly vysílány zejména dlouhé projevy komunistických představitelů či pro režimové pořady.

- Uvolnění nastalo před normalizací 1968, tedy v období uvolněné politické situace Pražského Jara, kdy i v rozhlase bylo možné slyšet jindy nepovolené pořady, toto všechno bylo ale po nájedzu sovětských vojsk zakázáno a v rozhlase proběhly tzv. čistky, tedy odstranění nevhodných, téměř 700 zaměstnanců, kteří vysílali nežádoucí informace či pořady. Na jejich místa se dostali noví hlasatelé, kteří byli pod dozorem, a začalo se vysílat opět jen to, co bylo pro stranu vhodné a užitečné
- V tomto duchu se vysílalo až do roku 1989, kdy teprve po četných demonstracích a rezignaci komunistické strany v zimě 1989, začal rozhlas informovat veřejnost o skutečném průběhu revoluce. Do té doby se informovalo pouze o nepokojích v Praze, aby zbytek republiky a obyvatelstva nebyl připraven reagovat
- Neexistovala soukromá rádia, nesmělo se vysílat nic, co neprošlo řádnou cenzurou.
- Z hudby se směla vysílat pouze česká anebo z produkce východu, nejvíce však sovětského svazu. Hudba jako americký big beat byla přísně zakázána.
- Existovalo zahraniční vysílání, které šlo na našem území chytit a které bylo zakázané. Jednalo se hlavně o Rádio Svobodná Evropa, Hlas Ameriky nebo BBC, které i přes zákaz poslechu měli spoustu posluchačů, kteří se snažili zachytit alespoň nějaké necenzurované informace o dění jak uvnitř, tak i mimo Československo.
- Tyto rádiové frekvence probíhaly vždy jen pár hodin denně, popisovaly se zde události necenzurovaným pohledem, četla se zakázaná díla, debatovalo se o činech strany a později se vyzývalo k revoluci. Signál těchto stanic byl ale komunisty řádně rušen rušičkami, díky nimž neustále ucházel signál, a tak aby posluchač udržel frekvenci, musel každou chvíli rádio doladovat.

TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ V KOMUNISTICKÉM ČESKOSLOVENSKU

- Vysílání československé televize začalo 1. 5. 1953 a již od svého vzniku sloužilo jako další propagandistický prostředek.
- Ve snaze předejnat ostatní státy v počtu diváků, bylo v následujících dvaceti letech soustavně pokrýváno celé území republiky kabely, bylo zapláceno nespočet umělců a techniků a počet vysílací doby a počtu pořadů rostl geometrickou řadou.
- Snaha o co nejrychlejší zdokonalování pokračovala i po normalizaci, kdy se začala rozšiřovat i barevná televize.
- Vysílání se soustřeďovalo zejména na vysílání kinematografických filmů a divadelních představení, anekdot, sportovních pořadů a přímých vysílání z významných událostí. S počtem diváku rostl politický tlak a nový výbor měl za úkol televizi více přizpůsobit budování socialismu.
- Proběhla kontrola všech vysílaných pořadů a došlo k nové prověrce všech pracovníků české televize, z nichž nevyhovující straně byli odvoláni.
- Po roce 1958 se československá televize dostala pod naprostý vliv komunistické strany a vše vysílané bylo předem schválené a cenzurované.
- Pro všechny oblasti tvorby byly tvořeny plány, díky kterým se všechna díla ubírala schváleným ideovým směrem.
- Neexistovaly soukromé stanice, televize byla státní a vše co mohl divák shlédnout, bylo kontrolováno.
- Nepublikovaná byla tvorba jiná než států východního bloku, tudíž zahraniční produkce byly převážně ze Sovětského Svazu.

SPUŠTĚNÍ VIDEO – <http://www.youtube.com/watch?v=SY4Afrwnt-4>

– propagandistické video, zručný socialistický dělník splnil svou práci na 1052 %.

Závěr

Každý bod slidu žákovi zdůraznit a dát do kontrastu s nynější dobou, aby si uvědomil, jak moc byli lidé omezováni.

Shrnutí, evaluace

Žák by měl porozumět rozdílům mezi fungováním médií během totalitní a demokratické vlády. Měl by si udělat názorný obrázek o skutečné podobě médií (rozhlasu a televize) v komunistickém Československu a měl by být schopen je charakterizovat. Měl by také umět vysvětlit pojem propaganda a cenzura. Pro ověření znalosti může učitel položit tyto otázky:

Otázky pro opakování učiva:

- ? Charakterizuj alespoň třemi hlavními myšlenkami komunismus.
- ? Časově zařaď období komunistické vlády v Československu.
- ? Vysvětli pojem cenzura.
- ? Vysvětli pojem propaganda.
- ? Charakterizuj rozhlasové vysílání v Československu v letech 1948–1989.
- ? Charakterizuj televizní vysílání v Československu v letech 1948–1989.
- ? Existovala v letech 1948–1989 soukromá média?
- ? Mohl se člověk koukat na filmy s americkou produkcí?
- ? Mohl poslouchat zahraniční rádiové stanice dle libosti?
- ? Co tvořilo hlavní část vysílacího času rozhlasu i televize?
- ? Kdy došlo k osvobození médií?